

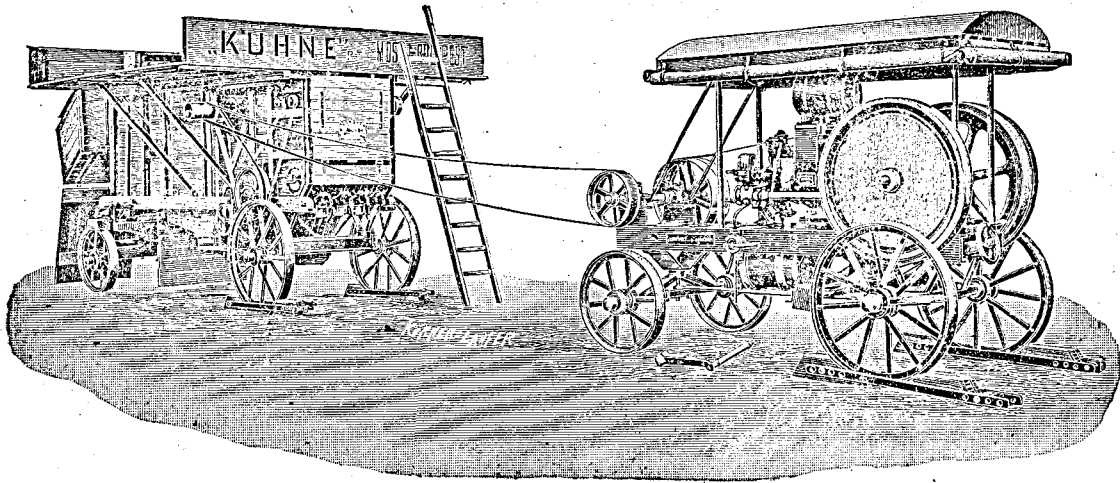
ERDÉLYI GAZDA

XLIV. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1912 Március 3.

9. SZÁM.

Mindennemű **Talajművelő és porhanyító** eszközöket

VERA II. és MOSONI DRILL
sorvetőgépeket, új 2012

ROYAL-DRILL
sorbavető műtrágyaszóró gépeket,

hírneves **'Osborne'** aratógépeket
elsőrendű kivitelben szállít

'KÜHNE' mezőgazdasági gépgyár r.-i. **Moson.**

FŐRAKTÁR:

BUDAPEST, VÁCI-KORUT 57/a.

Elsőrendű benzinmotoros cséplőkészletek 3-20 lóerőig.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Báross-utca 10. sz.

Alakult 1900. Alakult 1900.

Biztosítási alap

Alapítványok a kormány hozzájárulásával . . . 1,981.360.— K.
Tartalékok . . . 2,401.687.53 „
Összesen: 4,383.047.53 K

1901. évi fölösleg . . . 90.349.— „
1902. . . 59.782.26 „
1903. . . 109.331.73 „

1904.	„	„	72.438.28 K
1905.	„	„	61.730.60 „
1906.	„	„	39.243.65 „
1907.	„	„	41.877.32 „
1908.	„	„	81.088.76 „
1909.	„	„	106.589.64 „
1910.	„	„	120.164.38 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módzatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet teleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Az 1907. 1908. 1909. valamint 1910. évi üzletfeleslegből pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy 1910. év végén a tartalékok 2.401.687,53 koronára rúgnak.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselői közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgálunk.

2008

Az igazgatóság.

Mindennemű

Gazdasági gépek, eszközök és anyagok

legelőnyösebb beszerzési helye a

Székely Gazdák Szövetkezete, Marosvásárhelyt

Kühne mosoni gépgyára és **Mc. Cormick** aratógépgyár erdélyrészi vezérképvisellete.

Elsőrendű borsajtókat, szőlőzuzókat, ekéket, vetőgépeket és boronákat, továbbá tárcsásboronákat, kukoricaszártépőgépeket készletben tartunk s azonnal szállíthatunk.

2386

Legelőnyösebb bevásárlási forrás nagyban és kicsinyben mindennemű zsákokban, vízmentes takaró és sátor ponyvákban, kötél, spárga és zsinegárúkban, lópokrókban és takarókban.

Gáspár Gyula és Társa
zsák-, ponyva és kötéláru kereskedése és kölcsönző intézete

Marosvásárhely,

Kossuth Lajos-u. 14. 2699

Telefon 392. Telefon 392.

Manilla kéve-
kötő zsinegek
eredeti gyári
árban.

Uradalmi számadások

átvizsgálását elvállalja e téren nagy gyakorlattal bíró

szakember.

Cim a kiadóhivatalban.

Termeljünk többet!

Ha kukoricatermesztésének jövedelmét tetemesen fokozni óhajtja, rendezkedjék be a kitűnően bevált gépüzemű **amerikai rendszerre.**

Vesse kukoricáját az

„**AVERY JUNIOR PLANTER**”

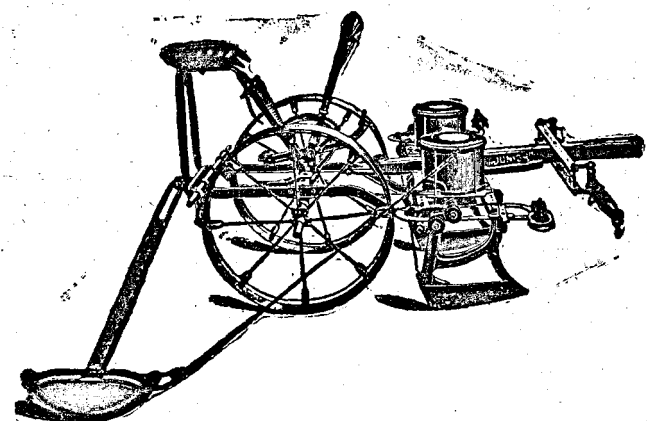
precíziós négyzetültetővel, művelje az

„**AVERY JUNIOR WEEDER**”

rugalmas fogu gyomirtó és porhanyító géppel is a fejlődés későbbi időszakában az

„**AVERY JUNIOR CULTIVATOR**”

kapálógéppel.

Tetemes ~~szűkös~~ mag és munkamegtakarítás! A kézierő teljes kiküszöbölése és **fél költség mellett duplattermést fog elérni.**

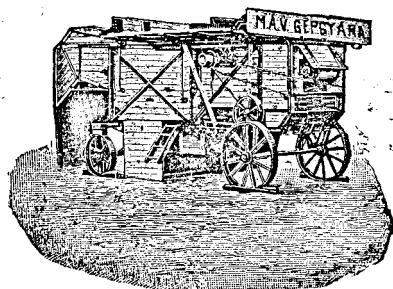
Fenti eszközök kizárólag cégünknel kaphatók. Kérjen ismertető leírást.

Bächer Rudolf — Melichár Ferencz.

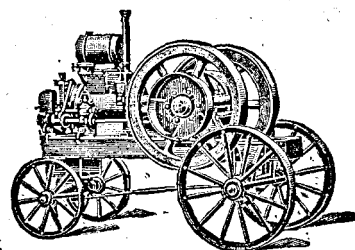
Magyarországi vezérképviselő: Szücs Zsigmond

Budapest, VI., kerület, Nagymező-utca 68. szám.

2690

Az állami gépgyár gyártmányai.

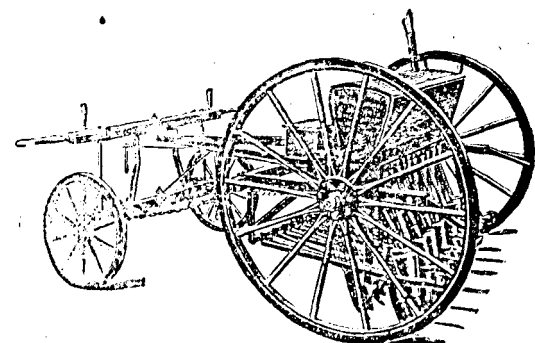
Acélkeretű, golyóscsapágyas cséplőgépek, 10 légkörnyomásra szerkesztett lokomobilok.

Legújabb rendszerű államgépgyári **benzinmotorok** karburátorral.

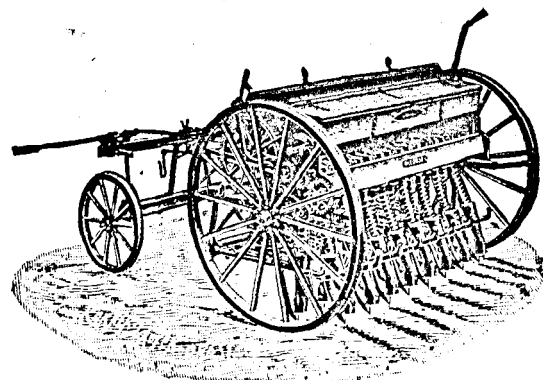
Utimozdonyok, gőzekék, aratógépek, fűkaszálók, államgépgyári félstabil compound gőzgépek.

Rendkívül olcsó üzemű államgépgyári **szívógázlokomobilok.**

A Losonci Mezőgazdasági Gépgyár Részvénytársaság gyártmányai:

Losonci tolóhengeres, **Rekord** meritókanalas rendszerű és szab. **Rekord II.** kombinált vetőgépek. — Különleges **répavetőgépek.**

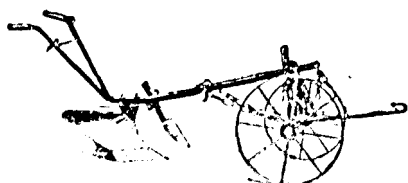

Kalmár-féle gabonatisztító rosták. Malomberendezések.

Resicai ekék, boronák.

Laas-rendszerű répakapák.

Különféle talajmívelő eszközök sth.

Részletes árjegyzékkel és árajánlatokkal szívesen szolgál:
A Magyar Kir. Államvasútak Gépgyárának

Vezérigénysége.

BUDAPEST, V., Váci-körút 32. szám. 2021

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERESZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MÉGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ::

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A termelés és értékesítés.	103
Az állatszámítás eredménye.	103
Az első országos kukoricakiállítás. <i>Juhász</i> <i>Árpád.</i>	104
A Kolloid chemia a mezőgazdaságtan. <i>Dr. Irk</i> <i>Károly.</i>	105
Valamit a korpáról. <i>Gallus Victor.</i>	107
Irodalmi szemle.	107
Kisebb szakközlemények.	107
Vegyes közlemények.	107
Hirdetések.	

A termelés és értékesítés.

E között a két fogalom között igen szoros a kapcsolat. Annak, hogy minálunk az értékesítés szervezetlen, csaknem a legfőbb oka az, hogy a termelés is szervezetlen. Különösen a kiscgazda műveli minden rendszer és a fogyasztók igényeinek ismerete nélkül földjét. A falvak határában kint minden darab földszávon más és más kulturát látunk. Az egymás mellett fekvő gazdasági udvarok szemétdombjai közül az egyikben az orpington kakas az ur, a másikon viszont a parlagi magyar. A két szomszédos pocsolya közül az egyikben fehér pekingi kacsa hápog, míg a másikban a vadrécével rokon tarka színű. Ha valakinek egy waggon fehér babra van szüksége, tizenkét falut kell bejárnia, hogy ezt összegyűjthesse, pedig mind a tizenkét falu határában bőven terem a bab, de persze az egyik kiscgazda a tarka babba szerelmes, a másik viszont a világért nem termesztene mást, mint apró fehér babot. Szeged és környéke büszke a paprika termesztésére, de ha 100 métermázsra egy fajta paprikát akarunk venni, a bécsi paprika Schlésingerhez kell fordulni.

A termelés ilyen szervezetlenségének vajjon mi a következménye? Az, hogy maga az értékesítés is szervezetlen, hogy a gazda a termékeiért jó pénzt nem kaphat sohasem, mert azt piackepés állapotba hozni, egyöntetűvé tenni, a fogyasztók igényeinek megfelelően idomítani, rendszerint egy harmadik embernek kell: a közvetítőnek. Esztendőnk óta prédikáljuk már, hogy szervezzük az ér-

tékesítést, ami nélkülözhetlen feltétele a magyar gazda boldogulásának. Ámde hasztalan prédikáljuk, mert az értékesítést szervezni a termelés szervezetlensége mellett nem lehet. A szervezett értékesítés fogalma alatt azt értjük, hogy a piacokon minden fogyasztó megtalálhassa a maga igényeinek megfelelő portékát. A szervezett értékesítés kizárja a nagy árhullámzásokat, amelynek legfőbb mozgató ereje a tulhajtott spekuláció, a szervezett értékesítés fogalma megköveteli azt, hogy az értékesítésnél a termelő maga is döntő tényező legyen, né csak szenvedő alany. Aki tehát az értékesítést akarja szervezni, annak meg kell tanítani a termelőt arra, hogy ismerje a fogyasztók igényeit, meg kell tanítani őt a piaci ismeretekre, meg kell tanítani a csomagolásra, a termékek betakarításának legalkalmasabb idejére és módjaira, de különösen arra a nagy tudományra, hogy a piac legjobban szereti az egyöntetű s nagy tömegű árucikkeket.

Aki tehát a termelés és értékesítés országos szervezésére vállalkozik, az igen nagy fába vágja a fejszéjét. Dicséret illeti meg már a merészséget is és ha sikerül célját elérnie, hála kötelezi az egész országot, nemcsak a termelőket, hanem a fogyasztókat is, akik egyformán nyernek azzal, ha sikerülne nálunk a termelést és értékesítést modern alapokra fektetni.

A napilapok hiradása szerint a fogyasztási és értékesítő szövetkezetek országos központja, a „Hangya” szövetkezet akar vállalkozni erre a feladatra. Kétségtelen, hogy a „Hangya”-t multja és eddigi munkássága feljogosítja erre a vállalkozásra. mert hiszen azok az eredmények, amit eddig a fogyasztás szervezése terén elért, a magyar közgazdasági életben a legelőkelőbb pozíciók egyikét biztosították részére. Eddigi önzetlen munkássága biztosíték arra, hogy ez újabb vállalkozása is csak a közérdek javára fog szolgálni. Az a kérdés már most, vajjon a magyar gazdaközönség meg tudja-e kellően becsülni a „Hangya” által kitűzött célt és támogatja-e a „Hangya”-t abban, hogy a termelést és az értékesítést haladás országutjára terelje.

A mezőgazdasági politikában a „több

termelés” jelszava ma az uralkodó. Ezt a jelszót sokan félreértik. Azt hiszik, hogy a „több termelés” annyit jelent, hogy ezentúl a buza kalásznak nem 16, hanem 56 magot kell hoznia, hogy az öklömnyi krumplinak, vagy az arasznyi hosszúságú uborkának ezentúl legalább is félröfnyi hosszúságúnak kell lennie. Nem. A „több termelés” jelszava mást jelent, annyit tudniillik, hogy miután uborkára, krumplira és más ilyenféle szükség van, ezentúl az arra alkalmas vidékek termeljék bőven ezeket a fontos piaci cikkeket. A „több termelés” jelszót a drágaság pattantotta ki, jobban mondva a korgó gyomor. A „Hangya” legújabb akciójának az a célja, hogy a korgó gyomrot elcsittítsa, vagyis a magyar gazdák ezentúl termeljenek rendszeresen minél több élelmiszert és azt juttassák el a közvetítők kikerülésével a fogyasztó közönséghez.

Az állatszámítás eredménye.

A központi statisztikai hivatal most tette közzé az állatszámítás eredményét, amely néhol meglepetést, máshol némi megnyugvást fog kelteni. Meglepetést fog kelteni abban a körben, amely a magyar állattenyésztés csődjét hirdette és arról volt meggyőződve, hogy az állatállomány folytonos csökkenésben van. Némi megnyugvással fogadják az eredményt azok, akik, ha nem is gyors, de állandó fejlődésben biznak és a husdrágaságnak nem az állomány csökkenésében, hanem egyéb okokban keresték magyarázatát.

A szarvasmarhák száma 1895 óta 5,829,483-ról, 6,183,424-re növekedett. Tehát van növekedés. Ha kismértékű is ez a gyarapodás, tekintetbe kell venni, hogy a mostani állatszámítás rossz takarmány-esztendő előzték meg és a kétségtelenül megállapítható fejlődésben zökkenést idéztek elő. Az a közeles ellenvetés, hogy az ország lakosságának szaporodásával nem tartott lépést az állatállomány szaporodása, meg nem cáfolható igazság ugyan, és ugyan-ezt meg lehet állapítani Németországban, Belgiumban, Hollandiában, csak Svájcban, Dániában és Svédországban volt nagyobb a szarvasmarha gyarapodása, mint a lakosságé. Általában pedig Magyarország állattenyésztését fejletlennek mondani nem igen lehet. Németor-

Magyar

Gazdasági és kerti

Mezőgazdák

2003

Magvak

szövetkezete

legjobb beszerzési forrása

Budapest, V., Alkotmány-utca 13.

számban ezer lakosra kerekében 340 szarvasmarha esik, Franciaországban 350, Hollandiában 320, Belgiumban 220, Magyarországon majdnem annyi esik, mint Németországban. Csak Svájcban, ahol ezer lakosra 430 szarvasmarha esik, Svédországban, ahol 520 és Dániában, ahol 750 marha jut ezer lélekre, van határozottan sokkal fejlettebb állattenyésztése. A többi kulturállammal körülbelül egy vonalban haladunk.

A statisztika utal a nyugati marhafajtának rohamos térhódítására a magyar fajta rovására. Hustermelés szempontjából ennek a térhódításnak nagy szerepe van. A marha átlagos súlyát és minőségét emeli jelentékenyen, amiről a statisztika sajnos, tájékoztatással nem szolgál. Remélhető, hogy legközelebb azt is meg fogjuk tudni a statisztika adataiból, hogy súlyban mennyivel gyarapodott szarvasmarhaállományunk.

Sertésenyésztésünk némi csökkenést mutat. Tizenhat évvel előbb volt 6,447.134 sertés az elmúlt évben 6,415.197. A nyugati államokban éppen a sertésenyésztés haladt rohamosan, még pedig a kis- és középbirtokon. Ugy látszik, hogy a nagybirtokra esik a csökkenés nagyobb része, ott, ahol a kisbirtokosság szaporodott, nagyon szép növekedést mutat a sertésállomány is. Ha a statisztikai hivatal birtokkategória zzerint is csoportosítaná az állatállomány növekedését vagy alapítását, rendkívül hasznos anyaggal gazdagítaná a statisztikai irodalmat.

Hogy minálunk nagyobb mértékben érzik a hús drágaságát, mint állattenyésztésünk fejlődő fokából következnek, annak oka, hogy vele szemben nemcsak a magyar fogyasztás támaszt igényt, hanem Ausztria és a vámkülföld is. Viszont, éppen ezért, mert állatkivitelünkkel adósságot és árut fizetünk, fölötté kívánatos, hogy állattenyésztésünk az eddiginél sokkal erőteljesebben fejlődjen. A hivatalos jelentésből közöljük a következőket:

A szarvasmarha létszáma 1895-ben 5,829.483, 1911-ben 6,183.424 darab. Tehát 353.941-el több. Százalékban kifejezve az emelkedés 6.07 százalék. Bár a számszerű szaporodás nincs arányban a népesség szaporodásával, szarvasmarhatenyésztésünk stagnálásáról vagy visszafejlődéséről mind a mellett nem lehet szó, mert köztudomású, hogy szarvasmarhaállományunk ezen idő alatt minőségileg úgy a magyar, mint a nyugati fajtáknál nagymértékben javult. A szarvasmarhaállományban a tizenhat év alatt beállt változást az alábbi kimutatás ismerteti:

Ezen adatokból szembetűnő ama átalakulás, mely a nyugati fajta szarvasmarhát oly erős tulsúlyra juttatta a magyar fajtával szemben. Ez az átalakulás a fokozódott fogyasztás és nagyobb igények következménye, mert az úgrásszerűen emelkedő huszfogyasztás elkerülhe-

	Magyar-fajta	Piros tarka	Borz deres	Egyéb fajta	Bivaly	Összesen
1895-ben	3756221	1347826	158149	434709	132578	5829483
1911-ben	1872790	3590808	171867	392757	155192	6183424
1911-ben több (+)	—	+2242982	+13718	—	+22614	+353941
kevesebb (-)	-4883431	—	—	41952	—	—

tetlenné tette a nyugati fajtának a fölkarolását és rohamos fejlesztését, mely gyorsabb fejlődésével nagyobb hus- és tejprodukciónál rövidebb idő alatt forgatja meg az állattenyésztési üzembe tektetett tőkét s ez által jövedelmezőbbé teszi a termelést s egyúttal biztosítja a kereslet iránt való szükségletet. A számlálás adataiból örvedetesen állapítható meg, hogy a tehének száma jelentékenyen emelkedett, ez alkotván minden tenyésztésnek alapját, a jövőben is arra kell súlyt vetni, hogy a nőivarú állatok szaporodjanak s hogy az összes létszámból mentől nagyobb százalék a nőivarú legyen. Az irány tehát jó, mert emelkedik a gyorsfejlődésű nőivarú állatok száma s ez által képesek leszünk a folyton fokozódó fogyasztás igényeit kielégíteni.

A tizenhat év előtt talált 6,447.134 darab sertéssel szemben a múlt évi számlálás 6,415.197 darabot, tehát 31.937 darab csökkenést mutat ki. A sertésállomány adatai nem kielégítő, a mit főleg ama sajnálatos körülménynek kell tulajdonítani, hogy a különböző sertés-betegség, de különösen a sertésvész még mindig erősen pusztít és hogy ennek folytán sok nagybirtokos jelentékeny mértékben apasztotta állományát, viszont azonban jövedelmező ágazat lévén, kisebb gazdák fölkarolták a tenyésztést. Az országos nyugati felében a Duna két partján és a Duna-Tisza közén emelkedés mutatkozik; a Duna jobb partján 22.8 százalék a Duna balpartján 16 százalék, a Duna-Tisza közén pedig 14.2 százalékkal szaporodott a sertésállomány. A többi négy országrész csökkenést mutat, különösen a Királyhágón tul, hol a csökkenés 28.1 százalék. A felső hegyvidéken a legkedvezőtlenebb a sertésenyésztés, erre való tekintettel az elmúlt évben a földmivelési kormányzat, különösen a hussertésenyésztés föllendítése érdekében edzett tenyészállatoknak nagyobbarányú importálását és a köztenyésztésben való kiosztását eszközölte. Egyidejűleg az iránt is intézkedett, hogy a jól bevált sertésvész ellen való ojtó-szérum nagyobb mennyiségben termeltesék s állandóan rendelkezésre álljon, mely intézkedések jó hatását a a jövő fogja beigazolni.

Az állatszámítás adatainak összegezése a juhtenyésztést illetően meglepő eredményt tüntet föl, mert míg az eddigi számlálások negyven év óta ennek az állatnemnek fokozatos hanyatlását hirdették, addig a múlt évi számlálás a tizenhat év előttivel szemben 170.098 darab emelkedést mutat. Ezen emelkedést a

gyapjuárak szilárdulásának, valamint a juhhusnak s a juhtejből előállított turó s sajtoknak a közfogyasztásban való nagyobb térhódításának tulajdoníthatjuk. A juh-állomány 1895-ben 7,526.783 és 1911-ben 7,696.881 darab volt. A kecskeállomány 1895-ben 286.392 darab s 1911-ben 331.8 darab, tehát emelkedés 44.991

Lóállományunk másfél évtized alatt 27.681 darabbal emelkedett. Ezen stagnálás a nagyobb mértékben kiépült vasutak és motorikus erőnek úgy a mezőgazdaságban, valamint a városi forgalmi üzemekben való mind nagyobb és általánosabb alkalmazásában leli magyarázatát.

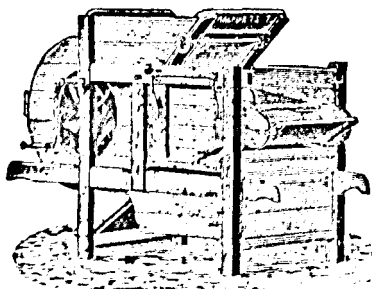
Az első országos kukoricakiállítás.

Az Országos Magyar Gazdasági Egylet a m. kir. földmivelésügyi Miniszter Ur támogatásával 1913. évi február első felében Budapesten országos kukoricakiállítást rendez. Az O. M. G. E. ezen üdvös ténykedését a legnagyobb örömmel kell üdvözölni, úgy az intézőköröknek, mint a mezőgazdáknak, mint a kereskedelemnek is, mert a kiállítás céljával egy olyan termelési ágának a részletes megismertetését kívánja szolgálni minden fázisában, mely Magyarországon nagyban fel van karolva, s amely termelési ág mai helyzetének feltüntetése úgy agrár, mint merkantil érdek.

Az első országos kukoricakiállítás célját képezi mindenek előtt az ország jelenlegi kukoricatermelési helyzetének feltüntetése; továbbá a kukorica nemesítésének, a kukorica termésének fokozása s az ország különböző részeiben bevált kukoricafélék elterjesztése.

Ezen nagy fontosságú cél elérése érdekében a kiállítás fel fogja ölelni a következőket:

1. A Magyarországon termelt összes kukoricafajták bemutatását,
2. A kukorica különböző mivelési, trágyázási, műtrágyázási módzatainak bemutatását, az elért termelési és jövedelmi eredmények grafikai feltüntetésével; a Magyarországon termelt tengérféleségek tenyész- és érési idejének vidékenkénti megjelölésével.
3. A hazai és külföldi tengeri nemesítési eljárások és eredmények bemutatását.
4. A kukorica állati és növényi betegségeinek, kártevőinek és az ellenük való védekezési módoknak bemutatását.
5. A kukorica szem, szár, csutka stb. ipari, háziipari, élelmi takarmányozási célokra való feldolgozásban, az erre szolgáló eszközök, gépek, ipari és gyártelepek, képekben, modellekben stb. való bemutatását.
6. A kukorica jelentőségének feltüntetését hazánkban. Kivitel, behozatal, áralakulások, átlagtermések, időjárás viszonyok stb. grafikai feltüntetésével, közgazdasági és szociális szempontból ítélve azt.
7. A kukoricatermelő és feldolgozó gépeinek, eszközeinek bemutatását.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!!

Európaszerte első helyen elismert kltünő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi újdonságokról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképvisező

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyáranak Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körut 32.

8. A hazai nemesített és moghonosodott külföldi tengerifajta vetőmagvak bemutatását és eladását.

9. A kukorica termelése körül szerzett újabb tapasztalatok, tanulmányoknak a kiállítással kapcsolatosan tartott vitauléseken való megbeszélését, ismeretterjesztő és szemléltető előadások tartásával.

10. Egyéb mezőgazdasági nemesítési eljárások és nemesített mezőgazdasági vetőmagvak bemutatását.

A kiállításon résztvehetnek hazai termelők, vetőmagnemesítők, a kukorica különböző feldolgozásával foglalkozó gyárosok és iparosok, továbbá a kukoricatermeléséhez és feldolgozásához szükséges eszközök és gépek gyártói és elárúsítói.

Kiállíthatók: a) Magyarországon az 1912 évben termelt kukoricafajták száraztól, szemesen és csövesen, b) ugyanígy nemesített kukoricák, c) termelési trágyázási, műtrágyázási és egyéb eredményeket feltüntető táblázatok, szakminták, grafikonok, d) a kukorica állati és növényi betegségei, kártevői s az azok elleni védekezésre szolgáló eszközök, e) a kukorica különféle ipari, élelmi, továbbá takarmányozási célokra szolgáló termékek különféle feldolgozásában s az erre szolgáló eszközök és gépek, f) a tápértékre vonatkozó tudományos kutatások eredményeit feltüntető táblázatok, g) a kukorica közgazdasági és szociális jelentőségét, forgalmát, átlagterméseit, arálakulásait stb. feltüntető táblázatok, h) a kukorica művelő és feldolgozó eszközök és gépek.

A kiállításon való részvétel 1912 szeptember hó végéig jelentendő be. A kukorica termelése és egyéb erre vonatkozó adatokat, ugyancsak a nemesítés eredményeinek adatait számszerűen, a parcellák kataszteri számának megjelölésével, pontos és lelkiismeretes területfelmérés és a termés kilogrammonként való lemérlegelése alapján köteles a kiállító bejelenteni. Az adatok valódiságáért erkölcsileg felelős. Ezen feltételtől eltekinteni nem szabad, mert a kiállításból való kizárást vonja maga után. Amennyiben pedig ilyen eset a díj kiadása után válik ismeretessé, a díj bírói uton is visszakövetelhető s az nyilvánosságra is lesz hozva.

A kiállítási versenyben a termelők külön-külön vehetnek részt hazai fajtákkal és nemesített kukoricával. A fajta kiállításon résztvevők versenyezhetnek 20—20 csöves kukoricával, 50—50 kgrm. csöves kukoricával, 5—5 szál kukoricával, melyeket csövel együtt teljes gyökérzettel, vagy a nyakgyökérnél elvágván, állíthatnak ki.

A kukoricanemesítők versenyén résztvehetnek egész tenyészcsaládokkal; 10—10 csövel; 25—25 kgrm. csöves kukoricával, 5—5 szál kukoricával.

A kukoricacsöveknek és a szál kukoricának átlag minőségüknek kell lenniük, az

abnormisan fejlett s nem az átlagot mutató csövek nem díjaztatnak. A kiállítás anyagát képező másnemű tárgyak halmazállapotuknak megfelelően csomagolandók és amennyiben csoportos kiállítást képeznek, a kiállító által szabadon választott formában állíthatók ki, a bejelentéskor rendelkezésre bocsátott terület keretén belül.

A kiállításon résztvevők csekély térdíjat fognak fizetni.

A kiállításon díjak lesznek kitűzve, melyekért versenyezhetnek belföldi termelők egyes fajtákkal, belföldi termelők csoportos fajta kiállítással; továbbá belföldi nemesítők egyes fajtákkal, belföldi nemesítők csoportos nemesített fajtákkal.

Az ipari, gyári, háziipari feldolgozási termékeket, gépeket, eszközöket, táblázatokat kiállítók oklevéllel tüntetnek ki.

Hasonlóképpen oklevéllel lesznek kitüntetve az egyéb mezőgazdasági nemesítési eljárások és nemesített mezőgazdasági vetőmagvak bemutatói is.

A kiállítás alkalmával külön katalógus fog megjelenni, amelyben a kiállítók hirdetésüket is tehetnek bizonyos egységárak mellett közzé.

A kiállításon való részvétel a rendezőbizottságnál kapható bejelentési lapokon történhetik és minden egyes csoportra nézve külön bejelentési lap töltendő ki.

A kukoricakiállításon résztvevőknek melegen ajánlom, hogy a rendezőbizottság által annak idején közzéteendő s a beküldött anyag csomagolására és előkészítésére vonatkozó utasításokat szigorúan tartsák be, nehogy a versenyből azok be nem tartása miatt esetleg ki legyenek zárva.

A bírálóbizottság, mely szakférfiakból lesz összeállítva, annak idején bírálati szabályzatot fog kiadni s azt mihez tartásul minden kiállítónak megküldi; ezen szabályzattól való rosszhiszemű eltérés a versenyből való kizárást vonja maga után.

A bírálóbizottság bírálati eredményét a kiállítási rendezőbizottság a kiállítás megnyitása előtt kihirdeti és annak további közzétételéről gondoskodik.

A kukoricakiállításon azon kiállítók, kiknek kiváló fajtájú kukoricából eladásra szánt anyaguk van, annak mennyiségét az ár megjelölésével a kiállítási bizottságnak bejelentik, ahol vetőmageladás, illetve előjegyzés lesz eszközölve. Természetesen a kiállításon eladott, illetve előjegyzett kukorica árából a kiállítási pénztárt öt százalék fogja illetni.

Ezen első országos kukoricakiállításra már most felhívom Erdély gazdaközönségének; gazdasági intézményei hivatott vezetőinek figyelmét, hogy minél nagyobb számban és mértékben vegyenek részt ezen kiállításon és mutassák be Erdély jelenlegi kukorica termelési helyzetét. Különösen pedig nagyon kívánatos volna, ha az erdélyi speciális tengeriféleségek te-

nyésztői vonulnának fel és mutatnák be hírneves tengeriféleségeiket.

Miután az első országos kukoricakiállítás célját képezi mindenek előtt az ország jelenlegi kukoricatermelési helyzetének feltüntetése, szükségesnek tartanám azt, hogy a kiállításon bemutatásra kerüljön Erdély nagy-, közép- és kisbirtokosainak tengeri termése egyaránt.

Vegyék tehát ki gazdáink, gazdasági intézményeink a maguk részét Erdélynek a kiállításon minél impozánsabb módon való részvételéből, hogy legalább is a termelés arányában legyen ott bemutatható Erdély minden részének kukoricatermelése.

Juhász Árpád.

A Kolloid-chemia a mezőgazdaságban.

Irta: Dr. Irk Károly, vegyész.

III.

A reversibilis, vagy megfordítható hydroszolokhoz tartozik: a gelatina, gummi, enyv, molybdénkék, wolframsav stb.; míg az irreversibilisekhez: ónsav, vashydroxyd, arsen-trisulfid, aluminiumhydroxid, arany, ezüst, platina, stb. ha ez utóbbiak megfelelő tisztasággal bírnak, vagyis különböző reversibilis, organikus, kolloidoktól, mint tisztátalanságokból mentesek, melyeket éppen e tulajdonságaiért, mint-hogy jelenlétükkel az irreversibilis kolloidokat reversibilisekké alakítják: „védő-kolloidok”-nak nevezünk.

A kétféle kolloidra jellemző, hogy míg a reversibilis kolloidok rendesek érzéketlenek az electrolytek iránt, addig az irreversibilisek nagyon érzékenyek, annyira, hogy gyakran igen minimális mennyiségű electrolyt képes a koagulatio előidézésére.

E tulajdonságot röviden a következő módon magyarázhatjuk:

Vegyük fel egy teljesen oldhatatlan testet (valóságban ilyen alig van), melynek részecskéi egy folyadékban lefelé esnek, úgy minden egyes lesüllyedő részecske — az esés alkalmával bizonyos „electromos töltést” kap. Ha ez a kapott electromos töltés elegendő arra, hogy a nehézségi erővel szembe szálljon úgy a lecsapódó részecske nagysága szerint lesz: suspensio (átmérő nagyobb, mint 1 μ), vagy kolloid (átmérő 0.1 μ — 1 μ).

Ha most a kolloid-oldathoz electrolyt kerül, vagyis oldat, mely electromos töltéssel bír s ezáltal electromos vezetésre alkalmas ionokkal bír, úgy az oldat és részecskéi között electromos potential differencia állhat be az által, hogy az egyik ion pl. a positiv „a megoszlási coefficientens” alapján az oldatban jobban oldódik, mint a negativ, mi által az oldat töltése — mondjuk — positiv lesz; s az így előálló electromos stadium, vagy elég lesz a nehézségi erő ellensúlyozására s így kolloidok képzésére, vagy nem, amely alkalommal lecsapódás, illetve gel képződés áll be.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kószolók és finom angol és francia zsobkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.

Fin és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utóda

fehérnemű, vászon és szőnyegnagy raktára

Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

A koagulálás alkalmával úgy kell felfognunk az ionok szerepét, hogy a solban lebegő minden egyes részecskére hatni igyekezzenek. Hogy ha az ionok e hatás alkalmával ellentétes töltésűek úgy a 2—2 ellentétes töltésű ion között vonzás támad, mely vonzás következtében u. n. „kondensációs magok“ képződnek, aminek következtében megindul a lecsapódás, a gel képződés. Ha az ionok egymű töltésűek, úgy a 2—2 ion közt fellépő taszítás megakadályozza ilyen lecsapódásra alkalmas „kondensációs magok“ képződését, sőt az oldat stabilisabbá válik.

E reakciók létesítését megerősítik *Durham* kísérletei is, kinek sikerült kimutatni, hogy az agyag ép úgy suspendálható koncentrált kénsavban, mint vízben, de ha a két oldatot elegyítjük, a két folyadék között beálló ionreakció hatásaként — megindul a gel képződés, mely most már teljesen neutralis jellegű electromosan.

Jellemző még a kolloidokra a suspendálphasisok rezgése a megvilágítás alatt az u. n. *Brown-féle* mozgás.

E jellemző s az eddigi ismereteinktől eltérő tulajdonságot 3 különböző theoria magyarázza:

I. Oldási theoria.

II. Absorptió theoria s

III. Suspensió theoria.

Az első theoria ma már az oldatok elmélete miatt túlhaladott.

A második vagyis absorptió theoria főképvisele a nemrég elhalt van *Bemmelen*, ki a geleteket mint szöveteket fogja fel, mint lecsapódó szövetmembranákat, melyeknek főalkotó elemei a „micellák“, melyeket a körüllevő vízmolekulák felduzzaszthatnak, vagy összecsajthetnek. *Van Bemmelen* e felfogás alapján a *Biltz-féle* „állapot affinitásra“ támaszkodva ez absorptio jelenségében mintegy átmenetet lát a chemiai egyesülés felé.

Ma talán a legtöbb híve van a suspensio-theoriának, melyet támogat a *Tyndall-féle* mozgás, az optikai tulajdonságok s az electrolytek szerepe. E theoria mellett bizonyítanak *Wright*, *Schneider*, *Lindner* és *Picton* kísérletei a vassulfidhydrosollal, a ferrihydroxidsollal, s hydrosoloknak porosus agyagfilteren való átszűrésével. Ezt támogatja *Coehn*, továbbá *Ostwald* felfogása is, s mutatják a fagyás- és forráspont — meghatározására szolgáló kísérletek.

* * *

Ezek ismertetése után áttérek röviden e kolloid oldatok mezőgazdasági szerepének ismertetésére. Az e téren történt megállapodások még nem véglegesek s nagyon messze összefüggők, de közelítő kapcsolattal kecsegtetők a természet mind három országában

történt enemű megfigyelésekkel. A mineralogia, geologia ma már kolloidokkal foglalkozik, s kolloid az „élet“ elnevezéssel felruházott állat és növényország anyagának nagy része.

Kolloid a kovasav. Kolloid az opál, mely nem egyéb, mint szilárd állapotban beváltott kovasav.

Cornu kolloidnak tartja a ként, az ezüstöt, az aranyat, s a sokat keresett anthracitot s még számtalan többé-kevésbé ismert ásványt, mint a psilomelánt, opált, az ostwalditot, delvauxitot, evansitet, a kadmium- és ezüst sulfidot, a thombollitot, a pittizitet, ganomatitot, az agyagot stb. stb.

A talajképződés e felfogás alapján kolloidreaktio; a végbemenő sol-képződés után a víz, széndioxyd s a levegőnek oxygenje hat a kérszen levő, vagy éppen készülő sol-ra — s lecsapja belőle a „gel“-t, mely aztán a benne levő „gel“-ek különbözősége szerint adja a különböző minőségű talajt.

A talajképződés elsősorban ásványi „gel“-képződés, melyhez azután hozzájön a talajon élő organikus állomány — állat- vagy növényvilág bomlásából keletkező különböző féleségű szerves „gel“. E geletek nagyobb részt hydrogeletek, mely miként a van *Bemmelen-féle* absorptio — theoria is magyarázza — absorptio-képességgel bír, s mely képessé teszi a talajt, hogy teljesen oldható anyagokat, az u. n. talaj-tápsókat absorbeálja a növény gyökérmunkája idejére. E felfogás alapján könnyebben érthető formát nyernek a műtrágya chemiai, physikai és physiologiai felfogásáról szóló elméletek is. Az absorptio-elmélet alapján a legnagyobb absorptio-képessége van a kaliumnak, azután következik a megnesium, calcium, majd a natrium.

A kalium nagyon könnyen oldható vegyületeket alkot. Az összes kali műtrágyák oldódnak vízben s a talajon az átszivárgó víz mégsem mossa oly könnyen át, mint ez oldódásánál fogva régebbi ismereteink alapján várható volna. Nem, mert a kolloid jellegű talaj absorptio útján megkötö.

A natrium vegyületei is jól oldódnak vízben, absorptioja kisebb, mint a kaliumé, tehát könnyebben szivárogo át a talajon, de e vegyület már nem bír oly nagy fontossággal a növényi, mint az állati organismusok képződésénél.

Ez absorptio elméletet a talaj physikai tulajdonságával már rég emlegették használták, de igazi magyarázatát csak a kolloid-chemia adta meg.

Nem azért mosódik át a talajon a natrium- és calciumvegyületek sorozata, mert e vegyületek ugyanis képviselve vannak a talajban, hanem, mert a talaj kolloid absorbeáló képessége ezekhez a vegyületekhez, vagy ezek-

nek positiv töltésű ionjához, a natriumhoz és a calcium-hoz kisebb, s azért marad a kalium a talajhoz kötve, meg a phospor, mert ez ionok absorbeáló képességük a talaj-kolloidokhoz nagyobb s nem, mert e vegyületek a talajban ritkább előfordulásuk. E felfogás mellé járul még kiegészítésül az a már régebben észlelt chemiai hatás, hogy a kalium magasabb affinitása folytán helyettesítheti a kisebb affinitású calciumot, pl. a kalium megkötése a mész — zeolitnál — kovasavas kaliummá, midőn is a mész a fennmaradt savmaradékkal egyesül. A phosphorsavat ily módon az aluminium- és vashydroxyd köti meg stb.

De emellett is, mint fentebb említém, a talajt alkotó hydrogeletek, mint az aluminium- és vas-hydroxid, s különböző oldható silicatek kolloid absorptioja a döntő.

Tekintettel a kolloidok átmeneti jellegére, megértjük a talaj bakterologia mind nagyobb fontosságát is, amennyiben eddig még részletesen nem tanulmányozva e kérdést, már is valószínűnek látszik az a feltevés, hogy a talajbakteriumok nagy befolyással vannak a talaj-kolloid jellegének, illetve, kolloid-absorptiojának alakításánál.

A talaj *beéredettsége* is kolloid jellegű, mennyiben az érés folyamata alatt a talajt alkotó gyakran kristalloid jellegű anyagok — kolloidális s ezután gel-jellegűvé válnak.

Ez alapon magyarázható a hőhatás és fagyás, meg nedvesség talaj determináló hatásai.

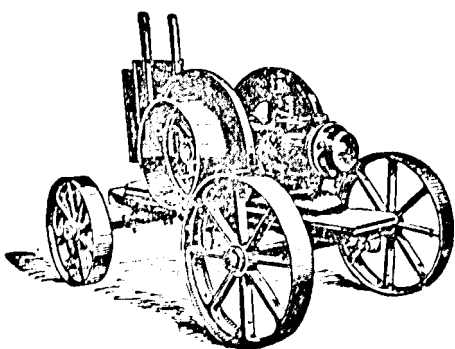
Pl. a fagyás alkalmával az oldat tömnyebb lesz, miután a kolloid oldatból az oldó „sol“ — a víz kifagy. Ez által a visszamaradó kolloid tömnyül, míg annyira koncentráldik, míg a tömeg megmeregül.

Hőemelkedésnél az oldat belső surlódása csökken s így a kolloid lecsapás eltolódik stb. Hasonló némileg a nedvesség szaporodása stb. stb.

A növényi és állati organismusok kolloid vegyületeiről ez alkalommal, tekintettel nagy számukra s fontos physiologiai szerepükre nem szólók.

Ez alkalommal csak annyit, hogy e téren még a theologiai villongásokat is előidéző ősalat, a *Huxley* által *Bathybius Haeckelü*-nek elnevezett amoebaszerű ősnyalka, mely a generatio spontanea, seu aequi vocat lett volna hivatva új életre kelteni — szintén kolloidanyag. S nem egyéb mint calcium-sulfat ($Ca SO_4$), mely tengervízhez való alkohol hozzáadására kolloid állapotban válik ki (*Möbius* kísérlete.).

Az emulsio kolloidok között fontos a tejgazdaság szempontjából a tej, mint emulsio. Ha ez emulsiót — kolloiddá alakítjuk át, mint ezt *Buglia* (*Koll. Zeitschr.* 2. köt. 1908. 353.) tett — a tette — a tejfelképződés megszű-

Oberurseli Motorgyár Részvény-Társaság Oberursel

Legbiztosabb hajtóerő a

G N O M

Iroda és raktár: Bécs, VI/1., Gumpendorferstrasse 72/E.

magánjáró benzín- és
nyersolajmotor.

5000-nél több motor üzemben. Könnyen kezelhető.
Arjegyzők ingyen és bérmentve.

nik. Buglia csiszolt achátfelületre lövelte erős sugárban a tejet, s az emulsiót okozó zsírcseppeket úgy szétporlasztotta, hogy azok kolloid-kicsinységük levén — a tejfelképződés megszűnt. Tekintettel ez eljárás előnyére mely által a tejfölözése megakadályozható, a nélkül, hogy a tej összetétele megváltoznék, nem nagy auguri jóslás szükséges, hogy nem-sokára elárúsító kanderainkon, vagy lezárt palackjainkon: a „kolloid — normal — tej“ felírását lássuk. A sajt zsiremulsió protein „gel“-ben.

Az állati zsírok és olajok szappanosodásánál, az idegsejteknek „myelin“ képződésénél a sejtek lipoidjaiból, a fehérjék, enyv, gelatina, keményítő stb. stb. szerepénél az állati és növényi sejtek életében mind nagyobb és nagyobb szerepet játszanak a kolloid módosulások.

Hogy ez irány meddig fog vezetni, s hogy további kutatásoknak mily irányt fog adni, talán csak az a kormányos tudja, mely az egykor sötét uton haladó bárkát vezeti, s melynek akkor „Erő“ volt — s ma „Energia“ a neve.

(Vége.)

Valamit a korpáról.

14.50 K mázsája ma a korpának. Ennyire rugtatták fel a malomtulajdonosok az árát. Ez a horribilis és indokolatlan uzsora készlet engem arra, hogy a tulbecsült korpá ellen pálcát törjek. A tapasztalatlan gazda úgy okoskodik, míg a korpáért fizet 14.50 koronát, addig a szemes takarmányért, olajpogácsáért 15-16 koronát is ki kell adjon, melyhez még a darálási, örlési költség is hozzájárul, tehát veszi az olcsóbb erőtakarmányt, azaz a korpát, nem gondolva meg, hogy úgy jár vele, mint az, aki a boltban vesz 10 koronás cipőt, mert olcsóbb, mintha csináltatna 20 koronáért, 2 hét múlva azonban keserve-sen tapasztalja, hogy a talpa kilyukadt, mert papirosból van. Így vagyunk a korpával is, olcsóbb mint a tengeri, vagy pogácsa, de csak látszólag, mert míg a tengeriben 100, a pogácsában szintén 100 hatékonysági hányad van, addig a korpában csak 77; a gyakorlat is amellet szól, hogy 1 kg. korpának $\frac{3}{4}$ kg. tengeridara, $\frac{1}{2}$ kg. olajpogácsa felel meg, mindezekből kiviláglik, hogy a 14.50 koronás korpá egyike a legdrágább erőtakarmányoknak és annak feletetése csak azon esetben fizeti ki magát, ha annak ára a 10 koronát nem haladja túl.

Mindez szól a hamisítatlan korpáról, de ez vajmi ritkán kapható, mert a molnárok mindenféle gyommagvakat, üszögsporákat hulladékot, sepredéket bele örölnek, hogy aztán hzt a szemetet a gazdaközönségnek 14.50 K áron felkinálhassák.

Régóta foglalkozom tehenészettel, magas fehérje tartalmánál fogva magam is előszere-ttel ettettem a korpát, amellet a korpauzsora sem volt annyira kifejlődve, de miután takarmányozási kísérletek után rájöttem arra, hogy még forcirozott korpaetetés mellett (fejenként egész 5 kg-ig) sem emelkedik aránylagosan és gazdaságosan a tejproductio, azóta nagyon reducaltam a korpá etetést, sőt a mostani árak mellett teljesen mellőztem is. Az idén hála a szép hosszú ősznek, dacára a

szüksős szénatermesnek, még sincs szénaintség, mázsáját 5—6 koronáért meg lehet venni, répa is termet bőven, 1 koronáért szintén be lehet mázsáját szerezni; nagyon könnyen helyettesíthető tehát minden 1 kg. korpá 2 kg. szénával, vagy 10 kg. répával, vagy $\frac{3}{4}$ kg. tengeri darával, vagy $\frac{1}{2}$ kg. olajpogácsával, biztosíthatom gazdatársaimat sokkal jobban és gazdaságosabban fognak így takarmányozni, marhájok is hálásabb lesz e módszerrel szemben, hagyjuk meg tehát az indokolatlanul drága korpát a műmalomtulajdonosoknak és ne engedjük magunkat általuk minduntalan kijátszatni, akkor is, mikor nekik buzánkat eladjuk, akkor is, mikor tőlük a korpát vissza vásároljuk.

Gallus Victor.

IRODALMI SZEMLE.

Kisgazdaságok számvitel. A „Köztelek Olcsó Könyvtára“ III. évfolyamának 11—12. füzeté. Írta: *Matlaskócszki Tádé*. Budapest. 1911. Ára 1 K. Megrendelhető a „Patria“ irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaságnál (Budapest, IX., Üllői-ut 25.)

Még a nagy- és középbirtokokon is meglehetősen elhanyagolt munkaköre a gazdáknak a rendszeres számtartás vezetése, pedig helyes számvitel nélkül a gazdaság üzleti ügyeinek lebonyolítását illetőleg a gazda csak a sötétben tapogatózik. Ha e téren a nagyobb gazdaságokban uralkodó állapotokkal nem lehetünk megelégedve, úgy még nagyobb elmaradottságot kell megállapítanunk a kis gazdák számtartását illetőleg, mivel a magyar kisgazda — még a java sem rendszeres számadást egyáltalában nem vezet; néhány készpénzbevételi és kiadási tétel esetleges feljegyzése, az állattartás köréből egy-két adat felírása ugyszólván a kisgazda összes számadási tevékenysége. Miután az üzleti szemlemben vezetendő okzerű gazdálkodás szempontjából ez az állapot tarthatatlan, nagyon nélkülöztünk egy olyan könyvet, mely a kisgazda tudásának és munkaképességének megfelelő számtartási rendszert foglalja magában. Ezen az égető hiányon segített most az OMGE. könyvkiadóvállalata a „Kisgazdaságok számvitel“ című füzet kiadásával. Egy megfelelő számtartási rendszer összeállítása nehéz feladat elé állította még a munka elméletileg és gyakorlatilag annyira képzett megíróját is, akinek azonban sikerült a dolog lényegéből folyó nehézségeket leküzdenie és teljes sikerrel oldotta meg a feladatot. A füzetben gyakorlatilag és részletesen ismertett számtartási rendszer a lehetőségig egyszerű, világos, könnyen áttekinthető és összefoglalható, bár a számadásilag fontos minden egyes mozzanatra kiterjeszkedik. Ennél egyszerűbb számtartást, amely e nevet megérdemelné akarja még, összeállítani nem lehet és amidőn ama nézetemnek adok kifejezést, hogy minden kisgazda nem tudhatja a számadását még eszerint sem vezetni, az nem a munka hiányát jelenti, hanem azt, hogy a rendszeres gazdasági számtartás vezetéséhez bizonyos fokú nagyobb intelligencia, kissé szélesebb látókör és több-kevesebb józan ész meg tanultság szükséges. Még ezt a végtelentül egyszerű számadást is csak intelligensebb kisgazdák fogják tudni vezetni, de tulajdonképpen e könnyvre ugyanis csak ilyeneknek van szüksége. Azonban a könyvben ismertett számtartás jelentősége túlhaladja a kisgazdák körét, mert célszerűen alkalmazható az a kevésbé bonyolult számadással bíró nagyobb üzemekben is és különösen a kisközépbirtokosok nagyon hasznos és gyakorlati rendszert találhatnak benne. A Köztelek Olcsó Könyvtárának ez az új füzet tehát nagyon is figyelemreméltó oly kisebb gazdaságok számára, amelyek egyszerű és kevés munkával járó számtartási rendszert akarnak vezetni.

K r.

Országos Méhész Zsebnaptár 1912. évre. Szerkeszti: *Szilassy Zoltán*, orsz. képviselő, az Országos Magyar Méhészeti Egyesület ügyvezető alelnöke. 176 lap. Ára 1 kor. 50 fill. A fenti cím alatt egy hézagpótló munka jelent meg, amelyben a gyakorlati méhészkedő mindennapi foglalkozásában előforduló kérdésekre adott felvilágosításokon kívül a legkiválóbb méhészeti szakírók tollából eredő hasznos méhészeti közlemények foglaltatnak. A méhészeti tudomány, a gyakorlati ismeretek, a társadalmi mozgalmak és a kormányzati intézkedések hasznos tárháza ez a csinos kis könyv, mely hivatva van a hazai méhészek körében elterjedt hasonló külföldi munkákat pótolni. A szerkesztő buzgalma párosulva kiváló munkatársai szakavatottságával a magyar méhészeti irodalomnak valóban egyik igazán kiváló és hézagpótló hasznos munkáját alkották meg, amely hivatva van éppen a kezdő méhészt utbaigazítani, valamint a már régebben méhészkedőknek jó tanácsokat nyújtani. A számos képpel ellátott, csinos vászonkötésű könyv 1 kor. 50 fillérért minden könyvkereskedésben megszerezhető.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ A magas fekvésű helyek beerdősítése.

A magas fekvésű helyekről a téli hó rendszeresen sokkal később szokott elolvadni, mint az alsóbb fekvésű helyekről. A magas fekvésű helyek ültetés általi beerdősítésének egyik nagy akadálya az, hogy ezen helyekre rendszeresen védett helyen lévő, jobb talaju és alsóbb fekvésű csemete kertben nevelt csemetétet használnak. Az ily csemete kertekben azonban a csemeték már rég kihajtottak, még mielőtt amott a hó elolvadt volna s így a terület ültethető lehetne. A már hajtott eresztett csemetétet ültetve pedig tudvalevőleg a felújítás nagyrésztben sikertelen marad. Az ily magasfekvésű helyeken pedig az ültetéshez csemetétet nevelni, mint azt a tapasztalat mutatta nem ajánlható, miután az ilyen helyeken telepített csemete-kertekben nevelt anyag silány. Az ilyen helyek kiültetésére igen sikeresnek bizonyult a következő eljárás: Kora tavasszal a kiültetésre szánt csemetétet, még mielőtt bennök a nedvkeringés megindult volna, az alsóbb helyeken lévő csemete-kertből kiszedjük és gondosan csomagolva a beerdősítendő magasabb fekvésű területen, ha azt még hó is fedné, védett helyen a föld alá hozzuk vagyis mintegy 10 cm. mélyen és míg a hideg és a hó tart, földdel betakarjuk. Az így kezelt csemeték 1—2 hónapig is elállanak anélkül, hogy kihajtottak volna és kitűnő anyagot szolgáltatnak az ily helyeken csak későn foganatosítható ültetéseknek.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Házilpari tanfolyamok Kolozsvármegyében.** Az E. G. E. kolozsvármegyei szakosztálya — mint minden évben — az elmúlt télen is rendezett államsegélylyel háziipari tanfolyamokat a vármegye erre alkalmas községeiben.

Ezen tanfolyamokat, melyek 6—8 hétig tartanak, kiállítás keretében zárja be a szakosztály elnöksége, amely alkalommal a szakosztály képviselője buzdító beszédet intéz az egybegyűlt gazdaközönséghez.

Ezen tanfolyamok közül február hó 26. án a kidei kerekas tanfolyamot zárták be, mely január hó 8-án kezdődött s így 50 napig tartott 18 növendék részvétele mellett.

A tanfolyam ünnepélyes bezárására a szakosztály képviselőjében Wolszky Győző m. kir. gazdasági tanár jelent meg.

Jelen voltak: Fülöp Mózes unitárius lelkész, Székely Miklós ref. lelkész, Olasz András plébános, a kolozsgyalui körjegyző, Soós Árpád igazgatótanító s mintegy 200 kisközgazda.

Az ünnepély az ezen alkalomból feldiszipított állami iskolában a „Hymnus“ elnevezésével kezdődött, melyet a Soós Árpád állami elemi iskolai igazgatótanító vezetése alatt álló dalárda énekelt.

Ezután a kidei gazdakör elnöke, Fülöp Mózes unitárius lelkész üdvözölte a szakosztály képviselőjét s megköszönte a községnek juttatott anyagi támogatást, a Kide községben rendezett kerek tanfolyamot, melynek eredményét a készített tárgyak kiállításával mutatják be.

A kiállítás megtekintésével kapcsolatban a szakosztály képviselőjében megjelent Wolszky Győző tanár válaszolt az elhangzott beszédre s kifejtve a háziipari tanfolyamok rendezésének célját, lelkesítette a gazdaközönseget s további kitartó munkára hívta fel a tanfolyamon résztvevő növendékeket. Ezután a tanfolyamon résztvevő növendékek nevében Sárközi András, a község nevében pedig a község bírása köszönte meg a tanfolyam rendezését, mire Wolszky tanár újból buzdító beszéde után a „Hymnus“ elnevezésével végződött az ünnepély.

A kerek tanfolyamon készült tárgyak egyébként a következők: 1 teljesen felszerelt szekér, 8 gyalupad, 3 borona, 4 kerék, 19 járom, 5 szekéroltal, 2 rúd, 3 tengely, 25 lócs, 2 tézsla és 23 egyéb tárgy, mintegy 1000 korona értékben.

A gazdaközönség innen az iskola másik termébe vonult, hol Wolszky tanár az állatbiztosító szövetkezet megalakítása érdekében tartott buzdító beszédet a gazdaközönséghez, melynek egy részében van is hajlandóság a szövetkezet megalakítására.

— Országos tengerikiállítás Budapesten.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányja legutolsó ülésében egy nagszabású országos tengerikiállításnak 1913-ban leendő rendezését határozta el, s a kiállítás előkészítési munkálatainak teljesítésére rendezőbizottságot delegált. A bizottság most tartotta Kerpely Kálmán gazdasági akadémiai igazgató elnöke alatt első ülését, melyen a földmiv. ügyi miniszter képviselőjében Reusz Andor dr. miniszteri titkár, s az áru- és értéktörzs részéről Simon Jakab alelnök vett részt. Jeszenszky Pál kir. tanácsos, ügyvezető titkár jelentést tett a kiállítás érdekében tett eddigi előmunkálatokról s előterjesztéséből a bizottság örömmel vette tudomásul, hogy — bár ezirányú hivatalos leirat az O. M. G. E.-hez még nem érkezett — a földmiv. ügyi miniszter jelentékeny erkölcsi és anyagi támogatásában fogja a kiállítást részesíteni. A kiállítás helyiséget illetőleg a bizottság később fog megállapodni, míg annak idejéig 1913 február hó első felében állapította meg. Ezután pontonként letárgyalta a bizottság a kiállítás kidolgozott rendezési szabályzatát, s azt Tallián Béla báró, Simon Jakab, Dégen Árpád dr., Szilassy Zoltán, Károly Rezső dr., Timár János, Molnár Éde, Székács Elemér hozzászólásai után és illetve módosításokkal magáévá tette. Végül a bizottság az előkészítési munkálatok gyorsabb lebonyolítása érdekében Kerpely Kálmán elnöke alatt Zathureczky Károly, Jeszenszky Pál, Szűcs Zsigmond, dr. Reusz Andor, Timár János tagokból álló állandóan permanenciában levő albizottságot küldött ki.

— **A MÁV. forgalmi bajai.** Az OMGE. igazgatósága konkrét esetek alapján kívánván meggyőződést szerezni a MÁV. leglényegesebb forgalmi bajairól, hogy javaslatokat tehesen ezen bajok orvoslására, felkéri a gazdátársakat, sziveskedjenek az O. M. G. E. üzemi osztályozásához (Budapest, Köztelek) címezve alábbi kérdésekre választ adni:

1. Milyen nehézségek merültek fel az ősz folyamán a szállításhoz?

2. Milyen károsodásokat szenvedett a t. Cim a forgalmi bajok folytán és esetleg milyen egyéb károsodásokról van tudomása?

3. Milyen hiányokat tapasztalt pályaudvari berendezések és egyéb forgalmi eszközök (vágányhálózat, közraktár, raktár, tolatás, kirakás stb.) elégtelensége folytán?

4. Milyen adminisztrációs nehézségekről és bajokról (kocsintézés, késedelmes értesítések stb.) van t. Cimnek tudomása?

5. Milyen intézkedéseket tart célszerűnek a bajok megszüntetése érdekében, különös tekintettel saját állomására, illetőleg állomásaira?

— **A magyar vasutak forgalma és bevételei 1911-ben.** Az egész magyar vasuti hálózaton, mely 1911-ben összesen 21.373 kilométert tett ki, bevettek: a személy- és postaforgalomban: 151,871.777 szállított személy után 137,081.166 koronát (+8,877.445 K. az előző évhez képest); a gyors- és teheráruforgalomban (65,058.748 tonna szállítmány után); 363,395.538 koronát (+36 millió 171 ezer 084 K.). Az összbevétel 500,476.704 korona volt, a mi az előző, 1910. évhez képest 45,048.530 korona többletet mutat.

— **Országos tenyészállatvásár és gépkiallítás.** A március hó 9. és 10-én a budapesti Tattersall helyiségeiben rendezendő tenyészállatvásár és gépkiallítás előmunkálatait Jeszenszky Pál kir. tanácsos odaadó vezetése alatt immár csaknem befejezték. Az idén először történt meg, hogy a bejelentési határidőn túl érkezett számos bejelentést a térhiány miatt vissza kellett utasítani. Már a szarvasmarha-bejelentések is túlhaladják az esztendő óta megszokott kereteket, a sertés bejelentések közel járnak az 1200-hoz, ami a tenyésztők rendkívüli érdeklődésének a jele. Az iroda még a következő héten a Köztelken végzi munkáját, de a jövő héten az is kiköltözik a Tattersallba, hogy a helyszíni rendezést végezze. Örömmel vette tudomásul a rendezőbizottság, hogy a székesfőváros előmozdítandó a tenyészállatvásár céljait, megváltoztatta régi álláspontját és a vásárból ráeső járulékot jelentékenyen leszállította. A földmiv. ügyi miniszterium az értékes tiszteletdíjakat most vásárolja be a Múcsarnokban és az Iparművészeti Muzeumban.

— **Sortrágyázó vetőgépbemutató Hatvanban.** A sortrágyázással elért kedvező eredmények kövekeztében ez a miv. eljárás hazánkban mind nagyobb tért hódít és a gazdák mind inkább növekedő arányban vásárolják az olyan vetőgépeket, melyek a vetési munkálatok teljesítése mellett egyidejűleg a műtrágyát a földbe juttatják. Ezért kiválóan aktuális az a sortrágyázó vetőgépbemutató és próba, melyet az O. M. G. E. folyó évi március hó 24—25-én a hatvani uradalomban rendez, melyen számos különféle rendszerű sorban trágyázó vetőgép kerül bemutatásra. A bemutatás iránt a gazdák körében nagy érdeklődés mutatkozik.

— **Ingyenes jogvédelem a Székelyföldön.** A gazdaközönség birtokjogi és telekkönyvi viszonyai kevés helyen adnak annyi alkalmat a perlekedésre és a jogi segítség igénybevételére, mint a speciális helyzetű Székelyföldön. A nemzetiségű pénzügyi vagyonszerzését a legtöbb esetben okozta, hogy a falusi kisközgazda csak akkor fordult ügyvédhez, amikor már késő volt. A székelység gazdasági válságának

elkerülésére a földmiv. ügyi kormány 1907-ben Marosvásárhelyt ingyenes jogsegítségét és jogvédelmet szervezett, amely jogtanácsosa mindennemű adó-, birtok-, telekkönyvi ügyben díjtalan tanácsot adott a hozzáfutóknak. A legújabb kimutatás szerint 1911-ben 1676 kisközgazda vette igénybe ezt a segítséget. Ennyi esetben szolgált a kirendeltség jogi tanácsosai, kiszámíthatatlan kárt és sok fölösleges perlekedést hátrítván el a tanulatlan emberektől. A kirendeltség a múlt statisztika eredményén okulva, az ingyenes jogvédelmet már legközelebb az összes székely vármegyékben szervezni fogja.

— **Len- és kendertermelési szakintézet Szegeden.** Serényi Béla gróf földmiv. ügyi miniszter elhatározta, hogy a len- és kendertermelés fellendítése, valamint ezek feldolgozásának előmozdítása érdekében, Szegeden szakintézetet állít fel. Az új intézet Szegeden való elhelyezésére vonatkozó tárgyalások befejezést nyertek. Szeged városa az intézet létesítését jelentékeny anyagi áldozattal mozditotta elő. A tervezési munkálatok serényen folynak, úgy, hogy remélhetőleg még a folyó év április havában az építés is kezdetét veheti. Azt tervezik, hogy az új intézetet a jövő évre rendeltetésének át adják. Mivel az intézet mielőbbi működése, a hozzá fűződő érdekek miatt felette kívánatos volt, mindaddig míg az új intézet el nem készül, az új intézet szervezése Budapesten megkezdődött és annyira előre haladt, hogy ideiglenes helyiségeiben (I. Fehérvári-ut 30—32. szám alatt) működését a folyó évben már meg is kezdte. A szakintézet vezetésével a miniszter Károly Rezső dr. gazdasági akadémiai igazgatót bízta meg. Az intézet a kender- és lentermelés, valamint az ezzel kapcsolatos kérdésekben mindenkinek készséggel és ingyen nyújt felvilágosítást.

— **A borkészlet nyilvántartása.** A Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete által kiadott borkészlet nyilvántartása iránt az idén szokatlanul nagy az érdeklődés. Noha az egyesület közel 10.000 példányban küldötte szét ezt a jegyzéket, mégis nap-nap után újabb és újabb helyről kéri a kimutatás megküldését. Azonkívül több bortermelő pótkimutatás kiadását kívánja. Az egyesület a kívánalmakat elegendő jelentkezésre lehetőleg teljesíteni is kívánja, azonban már most jelzi, hogy a pótgjegyzékbe csakis egyesületi tagok borát veszi föl.

Szőlőoltványok,

sima és gyökeres európai,
valamint amerikai szőlővesszők

legmegbízhatóbb beszerzési forrása:

Kopányi Imre szőlőgazdasága,

szőlővessző és oltványtelepe,

Margitta, Biharmegye.

Tessék ismertető füzetet kérni, mely igen fontos dolgokat tartalmaz, érdeklődőknek a telepkezelőség ingyen és bérmentve készséggel megküldi.

2675

— **Országos tenyészállatvásár Budapesten.** Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ által Budapesten március 9. és 10. napjain tartandó, a földmiv. ügyi kormány és Budapest székesfőváros közönsege által adományozott díjak kiosztásával egybekötött XXVII. országos tenyészállatvásár rendező bizottsága gondoskodott már róla, hogy a vásárra küldendő állatok szállítása a tenyész-

állatszállítási kedvezményes díjszabás mellett történhessék. A szükséges igazolásokat a résztvevők idejekorán megkapják. A visszazállításhoz való igazolásokat és fuvarleveleket a vásáriroda állítja ki. A vasuti fuvardíjat az állatok feladása alkalmával előre kell kifizetni, mert a bérmentetlenül feladott küldemények kiváltása az állatok kirakását késlelteti. A *Jeszzenszky Pál* kir. tanácsos, ügyvezető titkár vezetésével dolgozó vásári kirendeltség ezúton is figyelmezteti a gazdaközönseget, hogy a bejelentett állatokat március 5-én már elfogadják. Beszállításuk végső határideje azonban csak március 7-én délben jár le. A beérkező állatokat a kirendelt hatósági állatorvosok azonnal megvizsgálják és a beteg állatokat vagy az állatorvosi főiskola klinikájára szállítják, vagy pedig a tulajdonos kívánságára visszaküldik rendeltetési helyére.

— **A mangalica sertéstenyésztés Erdélyben.** A székelyföldi miniszteri kirendeltség mindent elkövet, hogy a székely kisgazdák pár év előtt virágzó, most már ugyszólván kivesző sertéstenyésztését ismét fellendítse. Munkájában azonban akadályozza, hogy a székely kisgazdák tervszerűtlenül, összevissza mindenféle importált fajjal kísérleteznek. Az egyfajta sertés mellett való állásfoglalás felelősségét az érdekelt gazdasági egyesületek nem vállalják, mert egy járványos betegség esetén a még mindig kétkedő kisgazdaközönység a kiválasztott fajtában találná az elhullás okát. Egyébként a kirendeltség támogatásával nagy előszeretettel térnek újabban a mangalica sertésfajta tenyésztésére és a vész enyhülésével iparkodnak a régi és jövővelmező állattenyésztési ágat ismét a múltban tapasztalt virágzó állapotára fölemelni.

— **A filoxera a homoki szőlőkben.** A homoki szőlőbirtokosok azt a szomorú tapasztalatot tették, hogy a kecskeméti, nagykőrösi, továbbá szegedi és szabadkavideki homoki szőlőkben is megjelent a filoxera. A vékony tápszívó gyökereket a homoki szőlőkben nem bántja ugyan a filoxera, de a főgyökéren tartózkodik és a tőkét taplálkozásában annyira akadályozza, hogy a termés mennyiségében már megérezhető a rovar kártétele. Még nagyobb baj, hogy a homokon át a rovar nem képes egyik tőkéről a másikra átmászni, szárnyassá válik, s így repül egyik tőkére a másikra és így létesülnek egész foltok, hol a szőlő vegetációja hanyatlal. Molnár István miniszteri tanácsos, a ki sokszor volt Franciaországban és a homoki szőlőket még keletkezésük idejében a helyszínen tanulmányozta, kérdést intézett a montpellier gazdasági és borászati tanintézet igazgatójához, és a Compagnie des Salins igazgatóságához, hogy náluk is hasonlót tapasztaltak-e. A nyert értesítés szerint a földközi tengerparti homoki szőlőkben nincs filoxera, de van valamivel följebb, oly helyeken, a hol a talaj nem egészen futóhomok, hanem igen kevés, agyagos alkatrészt is van benne.

— **Sok lesz a hernyó.** Kecskemétről jelentik, hogy az ottani gyümölcsstermő szőlőkben óriási mennyiségű hernyóra van kilátás és hogyha a kellő védekezést idejekorán nem kezdik meg, a gyümölcsstermésnek vége lesz. Talán szükségtelen megjegyezni, hogy a hernyók tömeges fölvonulása nemcsak Kecskemét vidékére, de ugyszólván az egész országra kiterjed és hogy a veszedelem az ország gyümölcssterméséi is fenyegeti. Ennek következménye hihetőleg az lesz, hogy a kormány ezúttal szigorubb intézkedéseket fog tenni s megmenti azt, ami megmenthető lesz.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

Ispáni, ellenőri vagy hasonló, kisebb birtokon **gazdatiszti** állást keres, azonnali vagy későbbi belépésre, ki gazd. tanintézetet és Kassán 10 hetes szeszőzői tanfolyamot végzett, nőtlen, beszél magyarul és románul. Nagy uradalomban szerzett 4 évi gyakorlata és kitűnő bizonyítványai vannak. Cz. Gyerkó M.-Csernátfalu községébe (Brassóm.) 2714

BIRTOK, 2713

1000—1500 hold, többnyire szántó, erősen megterhelve, instrukcióval együtt megvételre kerestetik. Ajánlatok „Reális 2500“ (32690) alatt kéretnek: **Schwarz József** hirdetőjébe, Budapest, Andrassy-ut 7.

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE
(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő **HÁZAKRA**

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel **LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET** nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszállandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményt.

A **KÉPVISELŐSÉG** elfogad **TAKARÉK-BETÉTEKET**

és előnyösen kamatoztat. Telefonszám 27. 2001

ERDÉLYI BANK
és **TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.**

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32

Kisbirtokosok jelzálogosztálya kölcsönöket nyújt kisbirtokosoknak betáblázás mellett a mindenkori pénzügyviszonyokhoz mért legelőnyösebb kamatozás mellett.

Már meglévő magas kamatlábu kölcsönöket olcsóbb kamatlábu kölcsönre konvertál.

Jelzálogosztálya törlesztéses kölcsönöket nyújt nagyobb földbirtokokra 10—50 évig terjedő időtartamra a kamatot is magában foglaló előnyös annuitás mellett.

Megkeresésekre rövid idő alatt felvilágosítással szolgál

2017 Az igazgatóság.

BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT

alapított 1838-ik évben.

Vagyonbiztonsági tőkéje 180 millió korona

Vezérigazgató: Rácz-almási Frigyesy Adolf, m. kir. udv. tanácsos, Igazgatósági elnök: **Bárány Lajos**, valós. belső titkos tanácsos

E társulat, amely **74 éves** fennállása óta **650 millió** koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett:

tűz- és robbanási, betöréses lopás, baleseti, valamint jégokozta károk ellen, továbbá: az emberek életére, halál, elérési valamint kiházasítási esetekre és magas kamatozású

életjáradékokra. 2091

Erdélyrészi vezérképviselőség **Kolozsvárt:**

Gróf Bethlen Pál Bács-Kulai **Szekula Ákos** gazgató, választm. tag. vezérfelügyelő.

A LEGNAGYOBB ÁLLAMI ÉS ELSŐ DIJAKKAL KITÜNTETVE

Bogyay Gyula tájkertészete
tájkertész és kertépítő
BUDAPEST

Telefon 25—33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25—33

278 **VII., Gizella-ut 15.**
(Lakás: Stefánia-ut 1. szám.)

Eredeti Quedlinburgi répamag
oberndorfi, eckendorfi, olajbogyós és ólomzárólt elsőrendű lucernamag
kapható: 2712
Sugár Fülöpnél Kolozsvár
Deák Ferenc-utca 11. szám.
Telefon: 1093.

NAGYENYED-re forduljon minden érdeklődő, ki sulyt fektet elsőrendű tisztafajanyagra
Gyümölcsfacsemeték szőlőtőzék, díszcserjék, tölvevények, kertésznövények, boggyógyümölcsök stb.
Szőlőtőzvények (elsőrendűbra) európai és amerikai szima és gyökereveszők. Oktató díszárjegyek, kivádatra legyes
FISCHER és T.

2064 Az igazgatóság.

Eladó vetőmag.

Az erdélyi róm. kath. státus

radnóti uradalmaiban

kitünő minőségű, rendkívül bőtermő
hektoliterenként 79,5 kilogramm súlyu

tavaszbuza eladó.

Métermázsánként 26 korona árban
Radnót vasut állomáson. Vevő zsákjaiban vagy önköltsé-
gen számitott szákokban.

Megrendelhető:

Uradalmi Intézőség Radnót.

2709

Szuperfoszfátot

és minden egyéb mü-
trágyaféléket ajánl a

2666

Mütrágyát

Értékesítő

Szövetkezet

Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

Lázár Gábor uzdi- szentpéteri bérletébe

egy gazdasági Ispán kerestetik, erős,
egészséges, magyarul és románul be-
szélő, bennkosztoló, ispáni és számtar-
tói teendőket végezni tudó, gazdasági
intézetet végzett ember, jó írása legyen,
mert gazdasági számadásokat kell
végezni.

Allását március végéig elfoglalhassa.
Ne legyen nagy igényű, mivel minden
teendőre az utasítást megadom.

Ajánlatokat bizonyítvánnyal:

Uzdiszentpéterre kéri:

2703

Lázár Gábor.

Gépezs-kovács

kerestetik május elsejére
való belépésre,

aki józan életű, lóvasalást,
gazdasági gépek javítását érti és
egy helyben huzamosabb ideig
szolgált.

Bizonyítvány másolatok, fizetési
igény megjelölésével küldendő:

Báró Bánffy Dezső örökössei
kissármási gazdaságába.

Kolozsmegye.

2701

Szőlőoltványokat,

amerikai és európai sima és
gyökeres szőlővesszőket, a leg-
jobb bor és csemege fajtákban
szolgál:

Róth János

lekencei szőlőoltvány telepe.

Ugyanaz átvesz legelőnyösebb árban
új szőlőtelepítéseket és szolgál nagyobb
vevőinek ezen szakbavágó utmutatá-
sokkal. 2676

Arjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve.

Róth János, szőlőbirtokos,
Lekence (Beszterce megye).

Modern gazdasági épületeket,
mindennemű istállókat, tejgazdasági és
hűtőtelepeket, takarmánycamrákat,
pajtákat, takarmányszárítókat, gazdasági
erő-és világítóüzemeket

tervez és
berendez,

a gazdaság körében előforduló
építészeti és gépészeti kérdések-
ben tanácsot át 2669

Esső Andor és Hocholtzer Ödön

okl. gépészmérnök.

okl. műépítész.

építészeti és műszaki irodája,

Budapest,

VIII., Baross-utca 97. sz.

Telefon 92-80.

Tavaszbuza

hektoliter súlya 80 kg.
mázsánként 25 korona

: Eladó :

gróf MIKES K.

magyar - cesztvei gazdaságában.

(u. p. Marosujvár.) 2706

Kerestetik

több évre haszonbérbe

150-250 kat, hold

természetes és jó legelő,

bő itató vízzel,

1-35 kilométer távolságra

Kecsedtől

u. p. Nagyiklód (Szolnok-
dobokamegye)

Kecsed gazdaság.

2688

Csemegealma: Kiváló finom minőségű, egészséges példányok,
legnemesebb fajokból vegyesen, öt kilós postakosárral 3-50 kor., 25 kilós
ládával 15 korona, 50 kilós ládával 28 koronáért.

Stájeralma (compotalma). Középnagy, egészséges példányok métermá-
zsánként 40 korona 25 kilós ládával, 11 kor. tíz kilós kosárral, 5 korona
öt kilós, postakosárral 3 korona. **Vajonckörték** kiváló finom, téli fajokból,
öt kilós postakosárral 6 koronáért. **Csemegecsokolé** legszebb magyar schasla,
öt kilós postakosárral 10 korona. Messinál sárga édes fajnarancs öt kilós posta-
kosárral 2-80, eredeti ládával 360 darabban 10 korona, eredeti ládával
180 darabban 5-50, eredeti ládával 300 darabban 11 kor., eredeti ládával
150 darabban 6 kor., eredeti ládával 200 darabban 9 kor., eredeti ládával

100 darabban 4-80 kor. Catánial legjobb minőségű vérpilos fajnarancs, öt kilós posta-
kosárral 3 kor., eredeti ládával 260 darabban 12 kor., eredeti ládával 180
darabban 6-50, eredeti lád. 300 drb. 13 kor., eredeti lád. 150 drb. 7 kor.,
eredeti ládával 200 darabban 11 kor., eredeti ládával 100 drb. 6 korona.
Cítrom elsőrendű, öt kilós postakosárral 2-60 kor., eredeti ládával 180 drb.-bal
4-60, eredeti ládával 360 darabban 8-80 kor., Karfiol olasz eredeti kosárral
18 darabban 3-50, öt kilós postakosárral 2-60 koronáért szállítja után-
vétellel bérmentetlenül, szavatolt fagymentesen csomagolva:

Hoppe Antal Rákospalota,

(Budapest mellett.)

2708

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönöket, szerzek konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egy-attal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapoto-
kat, gyors és költséget kímélő eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadéku alkalmas, a főzsdéken is jegyzett 50 év alatt kisorsolandó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket. A szelvények költségmentesen az Intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál” ki-fizettetnek 2018

A legmegbízhatóbban közvetitem:

magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bá-nyák és ezek termékeiük adás-vételi ügyleteit.

Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaugynökség

GOMBOS BENŐ Kolozsvár, FERENCZ JÓZSEF-UT 13. SZÁM ALATT.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet” kizárólagos ügynöksége.

Szőlőkötöző-fonál

jobb és olcsóbb mint a raffia.

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legjutányosabban a

Fischer-féle

zsák és ponyvagyárban Budapest Nádor-utca 31-33 sz. szer-
hető be. A Fischer-féle szab.
impregnált szavatolt tisztá lenből
készült vízhatlan ponyvák nagy
strapa mellett is eltarthatnak 10-12
évig. A 28 év óta fennálló Fischer-
féle zsák- és ponyvagyár az ország
legjelentékenyebb uradalmainak és
viszonteladónak szállítója.

Pontos, szolid kiszolgálás.
Ponyvakölcsönző Intézet.
Tessék ajánlatot kérni!

2260

I. oszt.
kifogástalan, jégverés-
és peronospora-mentes
fajtiszta szőlőoltványok
darabonként 20 fillérért
kaphatók:
Scheiner M. és fia
szőlőoltvány telepén
Teke, Kolozsmegye.
Árjegyzék kívánatra bérmentve és ingyen. 2661

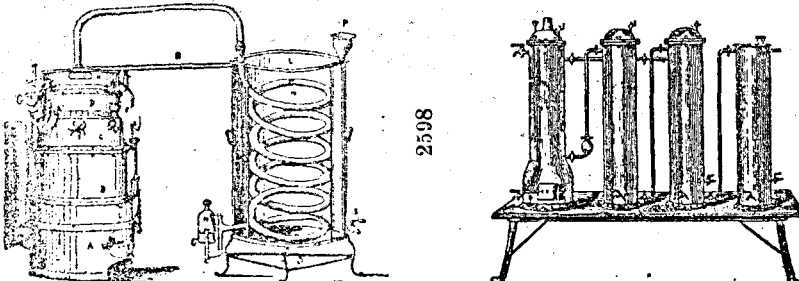

A Heller-féle „KING”
gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép.
az eset munka 20-
szorosát teljesíti,

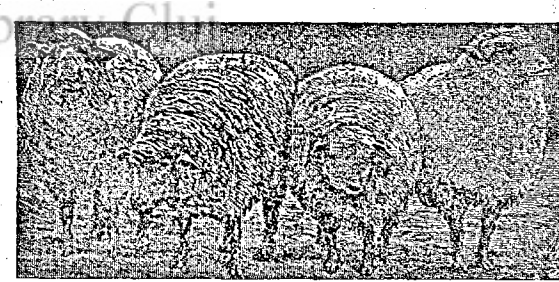
Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban!
A „King” kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülöz-
hető. A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítá-
sok majdnem teljesen kizártak. »King« tömlővezetékkel többet
teljesít, mint 20 ember ecsettel és mindenféle állványozás
és előmunkálatot feleslegessé tesz.
Ezen gép egy nap alatt kifizetődik.
Gyártók azonkívül: 2684
Pittore és Triumph
nevű gyorsmeszelőt is.
Meszelőm szivattyúval azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva,
tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás. Meszelőm ára (teljes felszerelés-
sel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két vagy háromágu (szóróv
60 koronától 320 koronáig.)
IG. HELLER, Bécs, II., Prater Schrotzberg-Strasse 1.
Kéjjenek leírást. Képviselek kerestetnek.

Legújabb gyümölcsstörköly és bor-
seprű leparoló készüléket, vízfürdős
kazánnal, minden alakú pálinkafőző üstöt, új szeszdó
előírás szerint készít. Borhevítő pasteurizáló készülékek
hűtővel a legjobb minőségben és csinos kivitelben szállít, gyári
berendezések és felszerelésére ajánlja magát:
Gállik Lajos rézműves-mester
BUDAPEST, VII., Kertész-utca 8. szám.
2598

Képes árjegyzéket bérmentve küld. Ócska rezet tolyó árban becsérl.

Eladó juhok.
180 drb.
erdélyi racka nőstény és 7 drb. Karakul kosból álló, tejelés szempontjából évek óta kiválasztott juh-
állomány a Karakul kosok után születendő bárányokkal
együtt, birtok bére adása miatt eladó.
Értekezhetni szóval vagy levélben a tulajdonos:
Sperker Ferenczel, Szentdemeter,
u. p. Nagy-Kend.
2702

Eladó erdő.

A kötelendi erdőben fatömeg:

Vastag-sági osztály	Darab	Mű és haszonfa m. ³	Tüzifa m. ³	Össze-sen m. ³
I.	50	67	40	107
II.	648	445	150	595
III.	4612	1144	285	1429
IV.	100	—	30	30
Főösszeg	5410	1656	505	2161

A becsüt felvették 1908. szept. 10-én.

A Felső-zsuki erdőben fatömeg:

Vastag-sági osztály	Darab	Mű és haszonfa m. ³	Tüzifa m. ³	Össze-sen m. ³
I.	14	18	42	60
II.	208	305	150	455
III.	3044	2064	1000	3064
IV.	775	251	100	351
V.	1100	—	250	250
Főösszeg	5141	2638	1542	4180

A becsüt felvették 1907. dec. 21-én.

Értekezhetni mindkét erdő iránt tulajdonos báró **Petrichevich Horváth Kálmánnal**
Felső-Zsukon u. p. Alsó-Zsuk Kolozsmegye. 2710

Eladó
Dr. gróf Teleki Domokos ur
Omé tósága, többszörösen kitüntet-
tett geryeszegi magyar erdélyi
tenyészetében
10 drb., erős csontozatu, nagy-
testü, kifogástalan külémü,
tenyészképes,
2 évet töltött bika.
Érdeklődőknek megkeresésre készséggel
ad felvilágosítást **Geryeszeg,** (posta,
távirda, telefon, vasutállomás.)
Pálffy Dezső,
intéző.
2687

2686

Ha „FORHIN“-nal permetez,

I - SZOR
kevesebb
a gond,
II - SZOR
kevesebb
a munka,
III - SZOR
kevesebb
a munkabér!

mert a „FORHIN“ a
sokszorta megjavított
bordói keverék

kész állapotban nagyon erősen tapad a nedves levélre is
Barmityharmatnál permetezhet vele. Semmi üledéke nincs
[Számítalan elismerő nyilatkozat!]

Gyártjuk az eddig Dr. Aschenbrandt
szabadalmát képezett **Rézkénport és bordói port is.**
FORHIN-gyártó, Budapest,
VI., Váci-ut 93.

kérjen ingyen és bérmentve leírást.

Méltóságos báró Kemény Árpád ur alsógáldi gazdaságában egy gyakornoki állás f.év március 15-ig betöltendő. Fizetés havi 40 korona, butorozott szoba, fűtés, világítás és teljes ellátás mosáson kívül. Pályázóktól a román nyelv bírása megkívántatik, kik kérvényüket, melyek vissza nem küldetnek, bizonyítványuk egyszerű másolatával küldjék

Báró Kemény Árpád ur
őméltósága címére: 2711
Budapest, Pannonia szálloda.

KOLOZSVARI TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság
Irodák:
Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám. (Saját házában.)
Üzleti órák reggel fél 9-től déli fél 2 óráig.
Áruraktári osztály a pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.
Zálogház: Király-u. 3. szám alatt.
Betéteket elfogad könyvecskékre vagy folyószámlára előnyös feltételek mellett és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.
Leszámit váltókat, kisorsolt és egyéb értékeket mérsékelt kamattal mellett.
Jelzálogkölcsönöket készpénzben ad

ház- és földbirtokra
10-60 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad mellett.
Jelzálogkölcsönöket konvertál igen előnyös feltételek mellett és minden ilyen ügyletet a lehető leggyorsabban bonyolít le.
Értékpapirokat vesz és elad, ezek eladását közvetíti.
Utalványokat állít ki külföldi piacokra.
Árukra előlegel ad készpénzben, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.
Áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett.

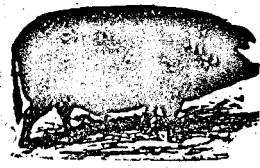
2004

Eladó tenyészkánok!

Alant megnevezett ménesgazdaságban szabad kézből eladatik **50 darab** tenyésztési célokra kiválogatott, erős csontozatu, ezidő szerint 14 hónapos koru, **hazai szőke kondorszörü (mangalica) tenyészkán.**

A tenyészkánok darabonkénti ára, április hó végéig való átvétel mellett 150 kor.
Az eladó tenyészkánok a ménesgazdaság majorjában bármikor megtekinthetők és érdeklődőkért — eziránti előzetes megkeresésre — a kolozsbósi vasuti megállóhelyre (95. számú órház) fogat küldetik.
Levélbeni megkeresésekre bővebb felvilágosítással szolgál alulirott intézőség.
M. kir. állami ménesgazdaság intézősége, Kolozspuszta u. p. Kolozs.

2707

Szőlőoltványokat

saját telepünkön termelt, I. oszt. minőségben, 60 bor- és csemegefajban lelkiismeretes kiszolgáltatás mellett szállít:

Róth Testvérek
szőlőoltványtelepe
Medgyes. Nagyküküllőmegye.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
2683

A legkiválóbb faju nemesített **gyümölcsfák** kaphatók **Hoffmann Ignác Szeged** 2689
ujszegedi 50 kat. hold területen levő gyümölcsfaiskolájában.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szőlőtelepítők!

A sikeres telepítés első feltétele a jó anyag és a kellő alanyfajta alkalmazása!

Ajánljuk: saját termelésű fásoltványainkat, amerikai sima és gyökeres, európai sima visszőinket, teljesen kifogástalan elsőrangú minőségben.

Marosmenti Szőlőoltványtelep Szövetkezet.
Központi iroda: Marosvásárhely Széchenyi-tér 53. sz. Telefon szám: 3. Sürgőnycim: Szőlőtelep Marosvásárhely. Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Telep: 120 kat. hold területmü.

Kwizda

Ferencz János

az osztrák magyar csász. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati cikkeiben való szállítója, kerületi gyógyszerész.

KORNEUBURG-BAN WIEN MELLETT.

Kwizda-féle Restitutions-fluid

mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára 2 K 80 fill. Utven év óta van használatban az udvari, valamint versenyállókban a lovak izmainak erősítésére, fárasztó munkák előtt és után, ficamodásoknál és az izmok merevedésénél stb. Lovat a trainingben bámulatos eredmények felmutatásán képesíti a Kwizda-féle Restitutions-fluid. Címke és csomagolás védve; valódi csak az alant látható védjeggyel. Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész, Király-utca 12. szám, Budapest, Andrassy-ut 26. szám.

KWIZDA SZABADALMAZOTT PNEUMATIKUS DOKAVÉDŐ SZALAGLÉC-PÁRNÁVAL. BOKAVÉDO SZALAGOK.

GUMMIBÓL csak fekete színben, szürke, fekete, barna és fehér színben és 4 nagyságban állítatik elő és pedig bal és jobb lábba.

A bokára, a-b-ig mérve, melynek kerülete

20-22 cm., megfelel az 1. sz. 25-27 cm., megfelel a 3. sz.
23-24 cm., megfelel a 2. sz. 28-30 cm., megfelel a 4. sz.

26.0 III.

A szabad. bokavédők árai:

Sürke színben darabként:

1. sz. K 6.00 2. sz. K 6.50
3. sz. K 7.00 4. sz. K 8.00

Fekete, barna vagy fehér színben dbként:

1. sz. K 6.50 2. sz. K 7.00
3. sz. K 7.50 4. sz. K 8.50

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve és naponkénti postai szétküldés a főraktár által: KWIZDA FERENCZ JÓZSEF cs. és kir. udvari száll., kerületi gyógyszerész. KORNEUBURG Wien mellett.

Kérjük gyárunkat meglátogatni.

Az összes Gépek és formák

2681 l.

—homok értékesítésére.

Cementtetőcserepyártógépek, betonürtömbgyártógépek, cementfalazótéglagyártógépek, cementalagcsőgyártógépek.

FORMÁK

csatornázási csövek, lépcsők, kerítésoszlopok stb. előállítására.

KÖTŐRÖK.

PRÉSEK

BETONKEVERŐK.

L. C. M.—Cementfestékek.

Különlegességi gépgyár.

Dr. Gaspary & Co. Markranstädt, Leipzig mellett (Németország).

443 sz. árjegyzék díjmentesen.

Telefon 410.

Winkler József

Telefon 410.

szőlővessző és szőlőoltvány termelő Arad, (Batthyány-utca 11.) Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szíves tudomására hozni, hogy ez évi terméséből:

1.000,000

kiváló szép, fajtisza, dus gyökérezetű bor és csemegefajta

szőlőoltvány

ugyszintén nagymennyiségű:

sima és gyökeres Riparia Portalis

szőlővessző kerül eladásra mérsékelt árak mellett.

Árjegyzékkel és bővebb felvilágosítással szívesen szolgál.

Winkler József,

Arad, (Batthyány-utca 11.)

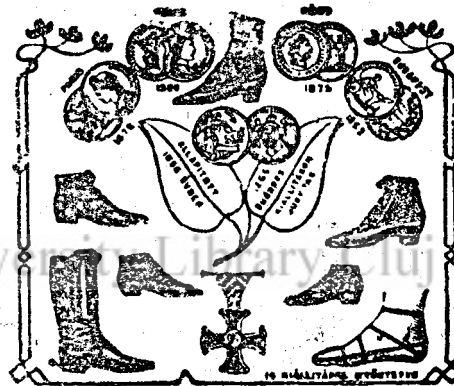
2674

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elősmert saját műhelyében készült

FÉRFI ÉS NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy hasznáit, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

2019

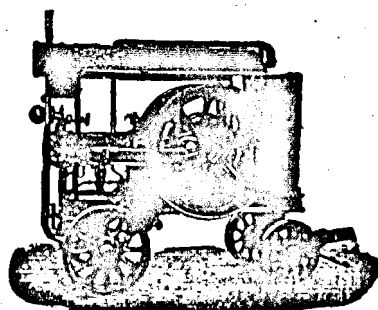
Elsőrendű BENZINLOKOMOBILOK

szolid és erős kivitelben

Warchalowski J. motorgyár magyarországi fiókja

Budapest,

VI., Váci-körút 37. szám.

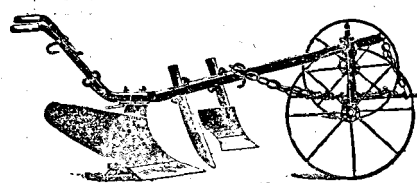
Gyár:

Wien III., Paulusgasse 3.

Legrégibb speciális motorgyár. 3000 motorunk üzemben.

Kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és mérnöki látogatás díjmentesen.

Fekvő- és állóhengerű benzinmotorok, magasnyomású nyersolajmotorok.

A „Bächer“

féle egy és többvasu

acélekék és hegyiekék

a legjobbak.

Az ekefejek törhetetlen tégelyacélból készülnek és

az ekék feltűnő kevés

vonóerőt igényelnek.

Árjegyzékkel szívesen szolgál:

Bächer Rudolf

eke és talajművelő eszközgyára.

Magyarországi vezérképviselő:

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. szám.

Az eredeti „Melichar“ gyártmányu

„Unicum Drill“

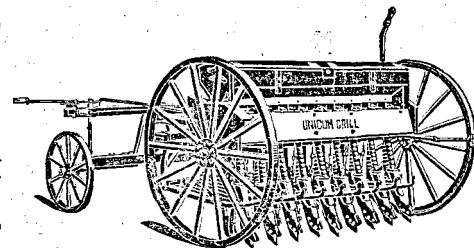
sorvetőgépek és az ezzel azonos vető-
szerkezetű sortrágyázásra berendezett

„Imperator“

vetőgépek utólérhetetlen tökéletességüknél fogva páratlan köz-
kedveltségnek örvendenek.

Óvakodjon

utánczóktól!

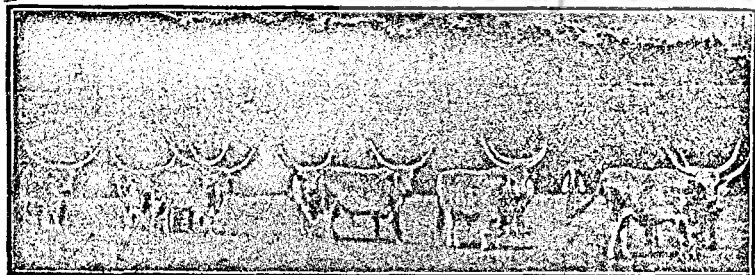
2672

Melichar Ferenc

szabadalmazott vetőgépgyár.

Szücs Zsigmond.

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. szám.

Eladó bikák.

A szentdemeteri javított, gyorsfejlődésű magyar fajta, orsz. törzskönyvezett, hirneves szarvasmarha tenyésztel, a növendék bikák és bikaborjokkal együtt, egy év előtt az erdélyi róm. kath. státus által megvásároltatván, annak a Maros folyó mentén elterülő, kitűnő jó minőségű rétek és legelőkkel bíró „Ratnót“-i uradalmában (Kisküküllő-megye) tovább tenyésztetik és pedig a tenyésztet megalapítója s eddigi tenyésztője lovag Sperker Ferenc, a státus uradalmi igazgatójának vezetése mellett, teljesen az eddigi rendszerrel és eredménnyel.

Az ország hirnevesebb tenyészeteinek apaállat regenerátorait eddig a szentdemeteri tenyésztet szolgáltatván, a fentjelzett tenyészhely tekintetébeni változás azzal tétetik közhírré, hogy jelenleg és folytatólag egész éven át beszerezhetők, darabonként 1000 koronától fölfelé, hatalmas, oszlopszerű végtagokkal bíró, kiváló szép és corecte testalkatu tenyészibikák, amelyeknek sulya 2 éves korban feltétlenül legalább 600 kilogramm, sőt nem ritkák a 700 kilogrammos s azon felüli sulyu példányok is.

Az erdélyi római katolikus Státus radnóti uradalmának intézősége.

2667

A „Sándortelep“ Ujvidéken

azonnali vagy tavaszi szállításra, évek óta a legnagyobb elismerésben részesülő megbízható termékeit ez idén is megvételre ajánlja és pedig:

Fásoltványokat,

Zöldoltványokat,

Amerikai alanyvesszőket,

Különféle értékes hybrideket,

Európai gyökeres szőlővesszőket,

Európai sima szőlővesszőket, oltási célokra,

Európai sima szőlővesszőket, kiültetésre.

Legjobb és fajtiszta minőségben. Olyan dus választékban, minőt egyetlen hazai telep sem nyujthat. Nagy mennyiségben.

Jutányos árak mellett.

ADAMOVICH SÁNDOR

szőlőnagybirtokos és a „SÁNDORTELEP“ tulajdonosa
UJVIDÉK (Bács-Bodrogmegye).

Képes árjegyzékemet a fajok részletes leírásával, kívánatra ingyen és bérmentve küldöm.

2677